

Lielākā balva – tautas mīlestība

Livānu novada domes augstākais apbalvojums “Līvānu Goda pilsonis”, ko piešķir reizi gadā vienai personai, šogad, visiem domes deputātiem vienbalsīgi balsojot “par”, piešķirts kapelas “Jūlijs” dibinātājam, vadītājam, komponistam un solistam vienā personā **JŪLIJAM STIKUTAM**. Apbalvojums tautā iemīļotajam mūziķim tiks pasniegts Līvānu pilsētas svētku laikā 20. jūlijā, kad kapela “Jūlijs” ar koncertu atzīmēs savas pastāvēšanas 25. dzimšanas dienu. Jūlijs Stikuts ieguldījis daudz personisko finanšu līdzekļu un laika, lai grupa pastāvētu, lai izdotu mūzikas ierakstu albumus.

Kapelas vēsturē šis ir īpašs gads, jo tās vadītājam Jūlijam Stikutam atzīmējama arī 70. mūža gadskārta, kuras svinēšana gan no pērnā gada decembra atlikta līdz šai vasarai, bet 55 gadi aprit, kopš viņš pa istam sevi saistījis ar dziedāšanu un muzicēšanu.

Pašā zemeņu laikā, neilgi pirms jubilejas svinībām, “Novadnieks” ar namatēva laipnu atļauju ciemojās Stikutu mājā Līvānos, kopā ar joprojām jauneklīgo, romantisko mūziķi Jūliju un viņa jauko kundzi Helēnu, arī kapelas dalībnieci, pie tam – talantīgu grupas menedžeri, pavodot neaizmirstamas stundas, kuru laikā abi dzīvesbiedri izvadāja pa atmiņu takām.

Sākās ar “Pūt, vējiņi”

Jūlija, vienīgā bērna, šūpulis

citiem “gabaliem”, kam padomju laikā notis nebija pieejams, bet kas tautā bija iemīļoti. Šajā sakarībā Jūlijs piebilst, ka dzimis baltā laimes krekliņā, un visu mūžu pavadījis mūziķa veiksmē. Skumjiem brīžiem ātri tikts pāri. Ar pirmo rāvienu veicies iestāties Daugavpils mūzikas vidusskolā, kordirģentu fakultātē. Harmonija, pūšamie un plēšamie instrumenti, diriģēšana, mūzikas teorija, — šis visas zināšanas turpmākajā dzīvē bija vajadzīgas komponēšanai, muzicēšanai, kapelas vadīšanai. Pirmie darba gadi tika aizvadīti Pļaviņās, skolā.

Dzīve tā iegrozījās, ka sešdesmito gadu beigās Jūlijs kļuva par fotogrāfu un literāro līdzstrādnieku “Novadnieka” priekštecī, Preiļu rajona laikrakstā “Leņina Karogs”. Vēlāk atgriezās Līvānos un iekārtojās tādos darbos, kur varēja savu darāmo padarīt ātrāk, lai vairāk laika izbrīvētu mūzikai. Vadija ansambļus, spēlēja tuvās un tālās vietās, tika aicināts uz oficiāliem sarīkojumiem un privātiem godiem. Vieni mūziķi aizgāja mūžībā, citi ansambļu dalībnieki — ko tur slēpt — sāka pārlieku draudzēties ar grādīgo. Jūlijs Stikuts nolēma, ka jāsāk darboties ar jauniešiem, un 1987. gadā tika nodibināta kapela “Jūlijs”, par dalībniekiem uzaicinot vidusskolēnus, kas bija mūzikas skolas audzēkņi vai jau absolventi. Viens no tādiem bija solists Raimonds Krasinskis, kas tagad iesvētīts par kapelānu Ādažos.

● Vienkāršā Latgales zēna Jūlija un viņa meitenes Helēnas skanošais kopīgais mūžs — tautas mīlestības apvīts. Dzīvesbiedri Stikuti savas mājas dārzā. Foto: A.Šņepsts

kaits ierakstīti, pie kāzās ezera, Rēzeknes rajonā. Mamma bijusi izslavēta dziedātāja Pušas baznīcas kori, bet viņas tēvam piederējušas ermoņikas, un vec-tēvs mazajam Jūlijam tās ļāvis čigāt. Pirmā dziesma, ko iemā-cījies nospēlēt jau septiņu gadu vecumā, bijusi "Pūt, vējīni". Vec-tēvs kā kāzu un večerīnku muzi-kants bija slavens plašā apkārtnē. Savukārt Jūlija tēvs kopš četrū gadu vecuma bija palicis bārenis, izaudzis pie audžutēva. Kara ga-dos ģimene devās bēgļu gaitās, nokļuva pie radiem Gārsenē, kur Jūlijs arī mācījās 1. un 2. klasē. Vec-tēvs un vecmamma savukārt bija apmetušies Viesītē, un zēna skolas gaitas turpinājās pie viņiem. Tomēr mamma sapņojusi par dzīvi Livānos, abas ģimenes apvienojušās, un kopš 1953. gada Jūlijs ir pilntiesīgs livānietis.

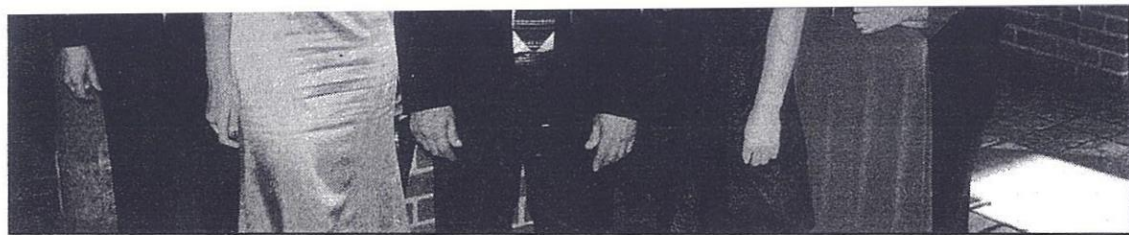
Mācības gan viņam vienmēr bijušas nedaudz otrajā plānā, jo priekšroka zēna un pusaudža gados dota spēlēšanai. Tēvs ievēroja dēla lielo muzicēšanas kāri, nopirka dārgu vācu ražo-juma akordeonu. Puikam, kurš pirms tam visu apguva pašmāci-bas ceļā, tika apmaksātas arī privātsiņas pie mūzikas sko-lotāja.

1958. gadā Jūlijs ar draugiem nodibināja džeza ansambli – pirmo Livānu vēsturē. Spēlēja skolas koncertos, ballukos. An-sambli aicināja uz kolhozu sariņojumiem. Kaut arī skolas vadībai tas ne sevišķi patika, bet jauniņā audzinātāja Gertrūde Mačāne pa kluso to atļāva. Jūlijs vēl šodien viņai par to ir pateicīgs un pa laikam sazinās ar nu jau sirmo skolotāju.

Nejaušs gadījums reiz Rīgā sa-vedis kopā ar kādu jūrnieku, kurš pārdevis notis – ar Argen-tīnas tango, vācu dziesmām un

Savaldzināja bize un deļotmāka

Jūlija atmiņu stāstījumam uz-manīgi seko Helēna, papildinot vai precizējot teikto. Viņa ir kape-las mākslinieciskā vadītāja, kārtu oficiālās darišanas, satur visu savās rokās, organizē un rīko, kā arī vienmēr kopā ar kapelu ir uz skatuves, spēlējot tautas instru-mentus. Meiteni ar garo, skaisto bizi Jūlijs tā pa istam noskatījies kādās mājas viesībās Rožupē, kur viņa – vēl pusaudze – bijusi par palidzi galdu klājējai. Helēna bija arī naska deļotāja, deju kolektīvu dalībniece. Kurš kuru pārspēs, muzikants izaicinājis, — viņš – spēlējot, vai Helēna danco-jot? Jūlijs izziņoja latgaliešu "tro-kuo polku", kas ir īsts pārbau-dījums gan spēlmaņiem, gan deļotājiem. Garā bize griezusies vien pa gaisu, bet galu galā viņam pirmajam pietrūcis "dukas". Tā interese vienam par otru turpinājusies gadiem, katram pa to laiku bijušas arī savas īslaici-gas aizraušanās, savas ģimenes, bet liktenis tomēr lēma abiem saiet kopā. Nu abiem aizdziedāti un aizdancoti jau vairāki gadu desmiti, abiem kopējs prieks par ģimenes jaunākajām atvasēm – Ivo un Lauru. Mazdēls Ivo kapelā "Jūlijs" spēlēja šopavasār, kad Latvijas šļāgeraptaujā pavasara posmā grupa ieguva pirmo vietu. (Aptaujas noslēgumā – "Jūlija" dziesma "Reiz vecās dzirnavās" 6. vietā, red.) Helēna ar lielu rū-pību un mīlestību krāj visus ma-teriālus par kapelas darbību – publikācijas, fotogrāfijas, afišas, skatuves piederumus, kāzās sa-ņemtās meļņas, dažādus apbal-vojumus. Tagad tie visi būs skatāmi plašā jubilejas izstādē Livānu kultūras namā. Izstādi

● Lauku kapela "Jūlijs" savas 25. dzimšanas dienas priekšvakarā: pirmajā rindā (no kreisās): Gita Jēkabsons, Jūlijs Stikuts, Vineta Vaivode, Helēna Stikute; otrajā rindā: Jānis Rudzītis, Os-kars Grīgs, Ivo Pētersons, Edgars Podskočijs.

atklās 15. jūlijā, un tajā būs izlikti arī mūzikas instrumenti, mikro-foni, mūziķu tērpi.

Mīlestības apvīti

Kapelu "Jūlijs" apvij klausītāju mīlestība. Simtiem vēstule, tāl-ruņu zvanu, simtiem un tūksto-šiem apbrīnas vārdu, pateicību par to, ka "Jūlijs" tik labi prot at-rast ceļu līdz klausītāju sirdīm, par to, ka spēlē iemīļotas melodi-jas, par to, ka ir vienkārši, drau-dzīgi un labestīgi, par to, ka popularitātes dēļ nav kļuvuši lepmi un augstprātīgi. Bet viņiem būtu pamats tādiem būt, jo savu-laik spēlēts gan prezidentu, gan vēstnieku, gan citu augstu per-sonu sabiedrībā. "Jūliju" apvij Maestro Raimonda Paula drau-dzības un atzinības siltums, un kapelas vadītājs komponistam ir pateicīgs par iedrošinājumu un uzmundrinājumu. Tieši viņš aci-nājis nemainīt savu lauku kapelai raksturīgo stilu. Kad Raimonds Pauls bija kultūras ministrs, "Jūlijs" tika izvirzīts pārstāvēt Lat-viju Gdanskas folkloras festivālā un tika labāko dalībnieku trijnie-kā. Kapela piedalījies daudzos folkloras festivālos "Baltica".

Koncertos, ballēs un mājās

Kopš 2005. gada kapela pie-dalās Latvijas šļāgeraptaujās,

klausītāju vērtējumam nodotas 11 dziesmas. Vienmēr tikuši pirmajā desmitniekā, iegūtas otrās vai trešās vietas. Latvijas uzņēmēju balle Kongresu pīli, Iekšlietu mi-nistrijas darbinieku balle Dzinta-ros, tūristu svētki pie Viesītes ezera, bāniņa svētki Stāmerienā, valsts ceļu darbinieku balle Gul-benē, Rīgas dakteru saiets Val-mierā, siera svētki Rēzeknē, septiņus gadus pēc kārtas Ligo svētku balles pie "Parex" bankas prezidenta, piedalīšanās trīs vasa-ras pēc kārtas Daugavas svētkos Krāslavā, Latvijas kapelu salido-jumi Ulbrokā un Daugavpīli, Prei-ļu dienas Latviešu biedrības namā Rīgā, septiņu valstu sporta svētki pie Rāznes ezera, balle ar presi-denti Vairu Viķi-Freibergu, repub-likas prokuroru sporta spēles Madlienā, piedalīšanās svētkos Ūtenā un Mioros, starptautiskie gaisa balonu svētki Siguldā, Zie-massvētku balles Zilupē un Sebežā, koncerts Latvijas radio – tiešraidē, plostnieku, tūristu, augstmaņu, alus un dažnedažādi citi svētki, festivāli, koncerti, kuru uzskaitīšanai šeit nepietiktu vie-tas, — tik plašs ir saraksts ar pa-sākumiem, kuros "Jūlijs" aicināts spēlēt.

Rīgā spēlēts uz tiltiem, skvēros un bulvāros. Spēlēts visu līdzī-nējo prezidentu priekšā. Jūlija Stikuta personīgajā kontā — gan-driz 500 nospēlētas kāzas. Tautas

mīlestība ir vislielākā balva, ko mūziķis Jūlijs Stikuts par savu veikumu mūža garumā saņēmis. Kapelai veikti aptuveni 300 dzies-mu ieraksti, no tiem nofilmēti apmēram 200. Ļoti daudzas — paša komponētas. Ar grupas dziesmām izdotas septiņas audio-kasetes. Visvairāk atmiņā pali-kusi dziesmas "Rudzu maize" ierakstīšana kasetes formātā 1993. gadā, kad šī lieta vēl bija jauna un nezināma. Iznākuši arī pieci kompaktdiski, pašlaik tapis jau sestais. "Jūlijs" – pirmā lauku kapela, kam iznāca audiokasete un pēc tam ierakstīts kompaktdisks. Filmēšanās televīzijā, ie-raksti studijās, intervijas, koncerti, tāli braucieni, darījumu kontakti, ciemiņi — tik piepil-ditas ir Stikutu ģimenes dienas.

Kas "Jūlijs" būtu bez saviem mūziķiem? Vadītājs ir mīlestību un cieņu piemin visus, kuri spēlē kapelā: Gitu Jēkabsoni, Vinetu Vaivodi, Jāni Rudzīti, Ivo Pēter-sonu, Imantu Rusiņu, Helmutu Jauju, Edgaru Podskočiju, Ed-mundu Jauju un citus, kuri savu-laik kopā ar viņu darbojušies. Visjaunākais, kas tikai pirms gada pievienojies kapelai, ir Os-kars Grīgs. Kapelas vadītājs par atbalstu un palīdzību pateicīgs arī Livānu novada domei un kultūras centram.

L.Rancāne